

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. XXIII. An subditus possit aliquando facere præter verba Legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

tum est, quod tunc omni Jure & Ratione, ab ea sit solutus & liber. V. G. à vectigalibus solvendis, & aliis similibus.

C A P U T XXIII.

An subditus possit aliquando facere præter verba LEGIS?

Quando agere secundum verba LEGIS, esset contra Intentionem LEGISLATORIS, idque subdito constaret, non deberet agere secundum verba LEGIS. D. Thomas hic q. 96. art. 6. quia intentio & mens LEGISLATORIS est, veluti anima LEGIS. Unde hæc semper spectanda est, ita, ut contra LEGEM agant, qui, etsi verba LEGIS servant, tamen scienter contra intentionem LEGISLATORIS faciunt.

Quando autem dubium est, utrum LEGISLATOR intendat in hoc casu obligare subditos, tenentur illum consulere, si res patiatur moram; sin minus, & ex alterâ parte probabile sit subditis, LEGISLATOREM, si adesset, declaraturum, quod non intendat obligare, hoc casu tunc non tenentur. Colligitur ex D. Thoma hic, & docet Cajetanus: quia, licet speculativè dubium sit, utrum hic obliget LEX; Tamen

K

pra-

practice certum est, non obligare, quia iusta
præsumptio est, quod tunc non obliget. Pos-
tis enim ejusmodi circumstantiis, ratione
consentaneum est, quod LEGISLATOR
nolit subditos obligare.

CAPUT XXIV.

*An LEX Humana possit aliquando mu-
tari? Et sit Mutanda, quando
occurrit aliquid melius?*

DUplex potest esse causa, cur LEX Hu-
mana ritè & justè mutetur. Prior de-
sumitur ex parte LEGISLATORIS,
qui, ut fert humani ingenii imbecillitas, non
potest semper satis exactè prospicere, & cog-
noscere omnia, quæ in LEGIBUS con-
dendis considerata sunt, quo fit, ut tempo-
ris successu, & rerum usu deprehendatur, ali-
quando obesse, aut minus utile esse commu-
nitati, quod credebatur utile futurum, unde
tunc rectè LEX mutabitur. Posterior cau-
sa desumitur ex parte ipsorum subditorum,
quorum qualitates & mores decursu tæm-
poris contingit, subinde plurimum mutari, et
quâ occasione etiam LEX aliquando mu-
tanda est, ut docet S. August. lib. i. de libera-
arbitr. cap. 5. & 6. Et inter alia ponit hoc ex-
emplum: V. G. LEX habet, quod popul-